

«Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)»

**Περιπτωσιακή Μελέτη του Κυπριακού Έργου με
κεφάλαια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
(ΕΚΤ) με τίτλο «Αξιολόγηση Προόδου της Στήριξης
του ΕΚΤ προς την Δημόσια Διοίκηση» (ΡΑΡΑ)**

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γενική Διεύθυνση για την Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Κοινωνική Ένταξη
Διεύθυνση F — Επενδύσεις
Μονάδα F1: ΕΚΤ και FEAD Πολιτική και Νομοθεσία

*Επικοινωνία: DG EMPL F1
E-mail: EMPL-F1-UNIT@ec.europa.eu*

*Ευρωπαϊκή Επιτροπή
B-1049 Βρυξέλλες*

Υλοποιήθηκε από PPMI

PPMI Group
Gedimino av. 50
LT-01110 Βίλνιους, Λιθουανία
www.ppmi.lt

Επικοινωνία:
Dr Vitalis Nakrošis, θεματικός εμπειρογνώμονας (Διευθυντής Προγράμματος στην PPMI)
vitalis@ppmi.lt

Περιπτωσιακή Μελέτη από τον Κύπριο εμπειρογνώμονα Δρα Τάκη Στυλιανίδη

Ειδική σύμβαση με αριθμό VC/2018/0771 βάσει της Σύμβασης του Πολυμερούς Πλαισίου με αριθμό VC/2017/0376 για την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την εφαρμογή Κατευθυντηρίων Γραμμών για Καλύτερο Κανονισμό

**«Δημιουργία και Λειτουργία
της Υπηρεσίας Διαχείρισης
Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ
του Υπουργείου Εργασίας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων)»**

**Περιπτωσιακή Μελέτη του Κυπριακού Έργου με
κεφάλαια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
(ΕΚΤ) με τίτλο «Αξιολόγηση Προόδου της Στήριξης
του ΕΚΤ προς την Δημόσια Διοίκηση» (ΡΑΡΑ)**

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τηλέφωνο Δωρεάν Κλήσεων (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες που δίδονται είναι δωρεάν, όπως και οι περισσότερες κλήσεις (όμως μερικοί τηλεφωνητές, τηλεφωνικοί θάλαμοι ή ξενοδοχεία ενδέχεται να σας χρεώσουν).

ΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Το παρόν έγγραφο έχει ετοιμαστεί για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όμως, αυτό αντανakλά τις απόψεις μόνο των συγγραφέων του, και δεν μπορεί να αποδοθεί ευθύνη στην Επιτροπή για την όποια χρήση γίνει των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διαθέσιμες στον Διαδικτυακό τόπο: (<http://www.europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται αναφορά στην πηγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ιστορικό του έργου	9
Δημιουργία και λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας	10
Εισαγωγή: Το πλαίσιο του έργου	10
Δημόσιο Βοήθημα (ΔΒ) Vs Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)	11
Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ	15
Σχεδιασμός και εκτέλεση των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ	16
Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) του ΕΚΤ	16
Σχέδιο που στηρίζεται από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»	18
Εφαρμογή του έργου που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»: Κύριες Εξελίξεις και Προκλήσεις	19
Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα, τα διδάγματα και ο ρόλος της χρηματοδοτικής στήριξης του ΕΚΤ	22
Κύρια Αποτελέσματα	22
Διδάγματα που αντλήθηκαν	23
Ο Ρόλος της Στήριξης του ΕΚΤ στην «Δημιουργία και Λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχείρισης των Επιδομάτων Πρόνοιας (με την ΥΔΕΠ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)»	24
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	25
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	26

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Δομή της ΥΔΕΠ	155
Διάγραμμα 2: Σχέδιο που υποστηρίχθηκε από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»	198

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (ΥΔΕΠ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Απασχόληση, Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή
Δικαιούχος Οργανισμός	Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Ομάδες στόχοι	Λήπτες επιδομάτων πρόνοιας (οι οποίοι γενικά αποτελούν τις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού)
Διάρκεια Έργου	01/07/2014 – 31/12/2020
Προϋπολογισμός	EUR 12,139,739
Διευθυντής έργου	Κα Βαθούλα Αντωνιάδου, Προϊσταμένη της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (eantoniadou@kepa.mlsi.gov.cy)
Εταίροι	–
Ιστοσελίδα έργου/οργανισμού	http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Αυτή η περιπτωσιακή μελέτη καταρτίστηκε κατά τη διάρκεια του έργου «Αξιολόγηση Προόδου της Στήριξης του ΕΚΤ προς την Δημόσια Διοίκηση - ΡΑΡΑ», το οποίο ανατέθηκε από τη ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στόχος του έργου ήταν η παρουσίαση συγκεκριμένων περιπτώσεων μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ και πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη ικανοτήτων, καθώς και η παρουσίαση του ρόλου της οικονομικής στήριξης του ΕΚΤ στη δημόσια διοίκηση για σκοπούς λογοδοσίας. Η έκθεση αυτή παρουσιάζει το ιστορικό σχετικά με το έργο «**Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)**». Η μελέτη συζητά τα χαρακτηριστικά της ομάδας που την εφαρμόζει, τις κύριες προκλήσεις και τις δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά την εφαρμογή, βασικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εφαρμογής, τα αποτελέσματα και τις επιδράσεις που επιτεύχθηκαν, τα διδάγματα που αντλήθηκαν καθώς και τη συμβολή του ΕΚΤ.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Εισαγωγή: Το πλαίσιο του έργου

Η Οικονομική κρίση

Κατά την περίοδο 2008-2013, η οικονομία της Κύπρου πέρασε από δύο ξεχωριστές αλλά αλληλοσυνδεόμενες κρίσεις. Το πρώτο πλήγμα το 2008-2009 ήταν εξωγενές και ο αντίκτυπός του στην οικονομική ανάπτυξη και στην αύξηση της απασχόλησης δεν ήταν τόσο σοβαρός όσο στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέχρι το τέλος του 2009, η παραγωγή είχε μειωθεί κατά λιγότερο από 2% του ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 5.5% του πληθυσμού που βρισκόταν σε εργάσιμη ηλικία (από 3.8% το 2008), πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο 9% που ήταν καταγεγραμμένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δεύτερη κρίση, ειδικά για την Κύπρο, προκλήθηκε από την υπερβολική έκθεση του τραπεζικού και χρηματοπιστωτικού τομέα στις ξένες αγορές και τα αυξανόμενα ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα και η εκτεταμένη δημοσιονομική εξυγίανση, που επιδιώχθηκαν για την αποκατάσταση των δημόσιων οικονομικών, προκάλεσαν συρρίκνωση της πραγματικής οικονομίας και σοβαρή επιδείνωση της αγοράς εργασίας. Μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 2013, το συνολικό ποσοστό ανεργίας είχε φθάσει στο 15.7%, ενώ για τους νέους στο εργατικό δυναμικό (ηλικίας 15-24 ετών) είχε εκτοξευτεί στο 40.3%. Οι απώλειες θέσεων εργασίας αφορούσαν κυρίως τους νέους εργαζόμενους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τις νέες γυναίκες, τους νέους εργαζόμενους στον τομέα της μεταποίησης και των κατασκευών, τους νέους με προσωρινή απασχόληση, τις προσωρινές και τις εποχιακές θέσεις εργασίας καθώς και τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

Μια Θεραπεία – Το Έργο ΥΔΕΠ

Η εν λόγω μεταρρύθμιση προέβλεπε ότι η διαχείριση όλων των δημόσιων κοινωνικών παροχών θα περιέλθει στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), ως εκ τούτου παρουσιάστηκε η άμεση και πιεστική ανάγκη δημιουργίας και λειτουργίας της νέας Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ). Λόγω του μεγέθους του έργου, το ΥΕΠΚΑ αποφάσισε να εξασφαλίσει συγχρηματοδότηση του από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και ανατέθηκε στην κα Μαρία Πιερίδου, Προϊστάμενη της ΥΔΕΠ, και στον κ. Φάνο Κουρουφέξη, Συνεργάτη της Υπουργού, να καταρτίσουν και να υποβάλουν στην Ε.Ε. την πρόταση συγχρηματοδότησης. Σε αυτό το πλαίσιο είχαν την πλήρη στήριξη αλλά και προσωπική εμπλοκή της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου.

Η μεταρρύθμιση ήταν μία από τις προεκλογικές δεσμεύσεις του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και προϋπόθεση του Μνημονίου Συναντίληψης που υπογράφηκε μεταξύ της Κύπρου και των διεθνών δανειστών της.

Το 2014 η Κύπρος καθιέρωσε το σχέδιο Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) με την υιοθέτηση του Περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου του 2014 (Ν.109(Ι)/2014), ο οποίος αντικατέστησε τους περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμους του 2006-2013, με στόχο την αντικατάσταση και την συγκέντρωση όλων των άλλων κατακερματισμένων κοινωνικών παροχών. Σύμφωνα με τον κ. Φάνο Κουρουφέξη, «ένα ορθολογικό και παραγωγικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας πρέπει να χαρακτηρίζεται από άμεση και αποτελεσματική στήριξη των πολιτών που έχουν ανάγκη, ιδιαίτερα όταν επικρατούν συνθήκες υψηλών επιπέδων ανεργίας. Με το προηγούμενο σχέδιο Δημόσιου Βοηθήματος, η κρατική παρέμβαση ήταν περιορισμένη. Επιπλέον, πολλές παροχές κοινωνικής

πρόνοιας παρέχοντα¹ ανεξάρτητα και χωρίς πληροφορίες από τα διάφορα κυβερνητικά τμήματα, υπηρεσίες και υπουργεία ».

Στόχοι της ΥΔΕΠ

Η μεταρρύθμιση είχε τρεις κύριους στόχους:

- Να εισαγάγει ένα σύστημα που θα παρέχει την ελάχιστη προστασία σε άτομα που βρίσκονταν όλο και περισσότερο εκτεθειμένα στον κίνδυνο της φτώχειας
- Να διασφαλιστεί το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα κάθε πολίτη για αξιοπρεπή διαβίωση, και,
- Να εγγυηθεί ένα ελάχιστο εισόδημα για κάθε άτομο που δεν διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους.

Η νέα πολιτική αποσκοπεί στην διόρθωση των στρεβλώσεων του προηγούμενου συστήματος, και πιο συγκεκριμένα²:

- Της διαχείρισης των επιδομάτων από πολλές διαφορετικές υπηρεσίες.
- Της έλλειψης σωστής στόχευσης.
- Της επικάλυψης μιας παροχής από άλλην.
- Χρονοβόρων διαδικασιών υποβολής και επεξεργασίας των αιτήσεων.
- Παροχής επιδομάτων σε πολίτες που δεν τα έχουν ανάγκη, και,
- Παράλειψης παροχής επαρκούς βοήθειας σε όσους την χρειάζονται πραγματικά.

Δημόσιο Βοήθημα (ΔΒ) Vs Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)

Βασικές Πρόνοιες του Σχεδίου ΔΒ – Παλαιό Σχέδιο

Οποιοδήποτε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στις ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές της Κύπρου με εισόδημα και άλλους οικονομικούς πόρους που δεν επαρκούν για τις βασικές και ειδικές του/της ανάγκες, ήταν επιλέξιμο για παροχή δημόσιου βοηθήματος κάτω από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Για ενήλικους Κύπριους πολίτες. Περίοδος διαμονής τουλάχιστον ενός έτους.
- Για ενήλικους εργαζόμενους πολίτες της ΕΕ, μισθωτούς ή με καθεστώς αυτοεργοδοτούμενου (αποκλείονται όσοι αναζητούν εργασία) ή με απόδειξη επαρκών οικονομικών μέσων για τον εαυτό του/της και την οικογένειά του/της κατά τους προηγούμενους τρεις μήνες.
- Για τους ενήλικους πολίτες τρίτων χωρών μακράς διαμονής, με καθεστώς πρόσφυγα ή αιτητή πολιτικού ασύλου ή προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, και
- Για ανήλικα άτομα που υπήρξαν θύματα εμπορίας ανθρώπων ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Ανεξάρτητα από τις πιο πάνω προϋποθέσεις, τα ακόλουθα πρόσωπα ήταν επίσης επιλέξιμα για παροχή δημόσιου βοηθήματος:

- Άτομα με αναπηρία και ιατρικά επιβεβαιωμένοι ασθενείς που έχουν λάβει θεραπεία στο εξωτερικό για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.
- Άτομα με αναπηρία που σπουδάζουν σε εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Κύπρο ή στο εξωτερικό (για περίοδο που δεν υπερβαίνει κατά περισσότερο από ένα έτος την κανονική περίοδο των σπουδών τους) για να αποκτήσουν προσόντα που θα τους βοηθήσουν να καταστούν ανεξάρτητα από τη δημόσια βοήθεια, και,

¹ Soumeli E. (2014), *Cyprus: Guaranteed minimum income*. Βλέπε:

<https://www.eurofound.europa.eu/it/publications/article/2014/cyprus-guaranteed-minimum-income>.

- Άτομα κάτω από τη νομική φροντίδα του Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) όταν γίνονται δεκαοκτώ ετών και εγγράφονται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Κύπρο ή στο εξωτερικό προκειμένου να αποκτήσουν προσόντα που θα τους βοηθήσουν να γίνουν ανεξάρτητα από τη δημόσια βοήθεια. Επιπλέον, ο Διευθυντής των ΥΚΕ έχει την διακριτική ευχέρεια να χορηγεί δικαίωμα λήψης δημόσιου βοηθήματος σε πρόσωπα που έχουν επείγουσα ανάγκη λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων.

Το επίδομα Δημοσίου Βοηθήματος έχει υπολογιστεί ως συμπληρωματική πληρωμή για την εξασφάλιση ελάχιστου εισοδήματος για όλους τους νόμιμους κατοίκους, υπό τους όρους που περιγράφονται ανωτέρω. Συνεπώς, το εισόδημα από κρατική σύνταξη, σύνταξη γήρατος, σύνταξη χρείας, κοινωνική σύνταξη, επίδομα ανεργίας, επίδομα ασθενείας, επίδομα ορφανών, επίδομα ενοικίου και άλλες κοινωνικές παροχές, αφαιρείται από το επίδομα Δημοσίου Βοηθήματος.

Ταυτόχρονα, όμως, το επίδομα Δημοσίου Βοηθήματος συνυπολογιζόταν με άλλα επιδόματα, με την έννοια ότι οι λήπτες δικαιούνταν επιπρόσθετα επιδόματα για να ικανοποιήσουν τις «ειδικές τους ανάγκες» περιλαμβανομένων:

- Ειδικής φροντίδας, ένδυσης ή οικιακού εξοπλισμού για τον λήπτη Δημοσίου Βοηθήματος ή μέλη της οικογένειας που αυτή/αυτός είναι υποχρεωμένος να συντηρεί
- Ενοικίου για τους λήπτες δημόσιου βοηθήματος που δεν έχουν πρόσβαση σε δωρεάν διαμονή, με όρο τον περιορισμό του στο 50% του ποσού που απαιτείται για τις βασικές τους ανάγκες ή μέχρι 600 ευρώ τον μήνα
- Εξόδων για επιδιορθώσεις οικιών (μέχρι 1,700 ευρώ) και μηνιαίας δόσης για υποθήκη για ιδιοκτήτες που διαμένουν στην δική τους περιουσία, εφόσον το ενυπόθηκο δάνειο είχε ληφθεί ένα έτος προτού αποκτήσουν δικαίωμα λήψης δημόσιου βοηθήματος
- Ενοικίου για παραμονή στο ίδιο ενοικιαζόμενο κατάλυμα για πέντε τουλάχιστον χρόνια και αναμένεται να παραμείνει εκεί για περίοδο μεγαλύτερη του ενός έτους – μέχρι 1,280 ευρώ
- Επαγγελματικής εκπαίδευσης ή αγοράς εργαλείων ή εξοπλισμού για λήπτες ή εξαρτώμενά τους ώστε να γίνουν εντελώς ή μερικώς ανεξάρτητα από επίδομα Δημοσίου Βοηθήματος – μέχρι 1,700 ευρώ
- Θέρμανσης – μέχρι 170 ευρώ ετησίως
- Του μισού επιδόματος που πληρώνεται για τις βασικές προσωπικές ανάγκες στους λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος με αναπηρία
- Των εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων που δεν καταβάλλονται λόγω κάποιου σοβαρού λόγου, και,
- Δημοτικών και παρόμοιων φόρων.

Επιπλέον, ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας θα μπορούσε να παράσχει διαμονή και υπηρεσίες φροντίδας σε άτομα προχωρημένης ηλικίας, με αναπηρία ή που έχουν ανάγκη φροντίδας στην οποία δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση, επιπρόσθετα από την ιατρική και νοσοκομειακή φροντίδα. Οι ΥΚΕ πλήρωναν τη διαφορά μεταξύ του ποσού που συμφωνήθηκε με αυτόν που παρέχει τη διαμονή/φροντίδα και του ποσού που ο λήπτης θα μπορούσε να πληρώσει, βάσει εκτίμησης που γινόταν από τις ΥΚΕ. Ο Διευθυντής των ΥΚΕ θα μπορούσε επίσης να προβεί σε πληρωμές σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς ή άτομα για την προμήθεια υπηρεσιών κοινωνικής ευημερίας σε άτομα που τις έχουν ανάγκη. Άλλες πληρωμές κατά την διακριτική ευχέρεια του Διευθυντή των ΥΚΕ θα μπορούσαν να γίνουν για τους πιο κάτω λόγους:

- Επαναπατρισμό πολιτών τρίτης χώρας οι οποίοι αδυνατούν να καλύψουν τα έξοδα
- Κηδεία ατόμου που ήταν λήπτης δημόσιου βοηθήματος πριν από τον θάνατό του/της και δεν πληροί τα κριτήρια για το βοήθημα αυτό βάσει της νομοθεσίας περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (μέχρι 340 ευρώ), και,

- Γέννηση παιδιού από λήπτη/λήπτρια Δημόσιου Βοηθήματος που δεν πληροί τα κριτήρια για το βοήθημα αυτό βάσει της νομοθεσίας περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (μέχρι 256 ευρώ).

Κύριες Πρόνοιες του Σχεδίου ΕΕΕ – Νέο Σύστημα

Η απόκτηση του δικαιώματος λήψης του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος στηρίζεται στην πιο κάτω δέσμη όρων επιλεξιμότητας:

- **Ηλικία:** Ο αιτών πρέπει να είναι ηλικίας τουλάχιστον 28 ετών. Ωστόσο, αυτός ο περιορισμός δεν ισχύει για παντρεμένα άτομα, μονογονιούς, ορφανά, άτομα με αναπηρίες και άτομα που τελούν υπό τη νομική φροντίδα του Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.
- **Εθνικότητα:** Επιλέξιμοι λήπτες πρέπει να είναι Κύπριοι, πολίτες της ΕΕ και υπήκοοι τρίτων χωρών μόνο αν πληρούν τα πιο κάτω κριτήρια (i) «κάτοικοι διαμονής μακράς διάρκειας» όπως καθορίζεται από τον Νόμο Περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ή (ii) πρόσφυγες, όπως καθορίζεται από τον Περί Προσφύγων Νόμο της Κύπρου.
- **Διαμονή:** Όλοι οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν παραμείνει νόμιμα στην ελεγχόμενη από την Κυβέρνηση περιοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχώς για τουλάχιστον πέντε χρόνια πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
- **Απασχόληση:** Οι άνεργοι και οι χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι είναι επιλέξιμοι για το επίδομα, αλλά πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, οι αποδέκτες πρέπει να εγγραφούν στην Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΑ) του Τμήματος Εργασίας, να είναι πρόθυμοι να δεχτούν απασχόληση, εφόσον έχουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για τη συγκεκριμένη δουλειά, δεν έχουν παραιτηθεί έξι μήνες πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, να μην παραιτηθούν μετά την υποβολή της αίτησής τους, να μην παραιτηθούν ενώ είναι λήπτες ΕΕΕ, να συμμετάσχουν σε επαγγελματικά/εκπαιδευτικά σεμινάρια, να συμμετάσχουν σε ειδικά προγράμματα κοινοτικής υπηρεσίας (σε περίπτωση που τους ζητηθεί να συμμετάσχουν), να δεχθούν την παροχή προσωπικών συμβουλών από επαγγελματίες συμβούλους, να συμμετάσχουν σε σεμινάρια προσωπικής κοινωνικής ανάπτυξης και, τέλος, να δεχτούν εσωτερικές επισκέψεις στο σπίτι από λειτουργούς των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, αν αυτό κριθεί αναγκαίο.
- **Κινητή Περιουσία:** Καταθέσεις, ομόλογα και μετοχές δεν πρέπει να ξεπερνούν το ποσό των 5,000 ευρώ (επιπλέον 1,000 ευρώ για κάθε εξαρτώμενο). Το κατώτατο αυτό όριο μπορεί να αυξηθεί κατά επιπλέον 20,000 ευρώ εάν αυτή η κινητή περιουσία είναι δεσμευμένη σε υποθήκη για δάνειο, ή είναι κατατεθειμένη στο όνομα ανήλικου τέκνου από ημερομηνία που προηγείται της έγκρισης της Νομοθεσίας, ή όταν ανήκει σε άτομα με αναπηρία ή σε υπέργηρους γονείς του αιτητή τους οποίους αυτός εξυπηρετεί.
- **Ακίνητη Περιουσία:** Ο δικαιούχος δεν πρέπει να έχει ακίνητη περιουσία που υπερβαίνει τα 100,000 ευρώ, εξαιρουμένης ακίνητης περιουσίας αξίας μέχρι 100,000 ευρώ η οποία είναι δεσμευμένη από ημερομηνία που προηγείται της έγκρισης της Νομοθεσίας. Ωστόσο, η ιδιόκτητη κατοικία δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την εξέταση των περιουσιακών του στοιχείων, όταν το σπίτι δεν υπερβαίνει τα 300 τετραγωνικά μέτρα.

Τα επίπεδα των επιδομάτων που καταβάλλονται σε επιλέξιμους αποδέκτες ΕΕΕ ανταποκρίνονται κυρίως σε καθορισμένα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται σαφώς από την σχετική νομοθεσία. Έτσι, τα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας είναι αρκετά περιορισμένα στο πλαίσιο του ΕΕΕ. Αυτό το θεσμικό χαρακτηριστικό αντιπροσωπεύει μια διακριτή διαφορά από το προηγούμενο σχέδιο για Δημόσιο Βοήθημα (ΔΒ).

Το ΕΕΕ είναι μια συμπληρωματική παροχή που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ ενός προκαθορισμένου ελάχιστου ορίου, που καθορίζεται από τον νόμο, και του πραγματικού εισοδήματος του δικαιούχου. Αυτό το ελάχιστο όριο ποικίλλει ανάλογα με την διάρθρωση της αποδέκτριας οικογενειακής μονάδας και προσδιορίζεται αντικειμενικά με μεθόδους προϋπολογισμού αναφοράς που αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι οι αποδέκτες θα απολαμβάνουν τουλάχιστον ένα ελάχιστο αποδεκτό βιοτικό επίπεδο. Οι λήπτες δικαιούνται επίσης επίδομα στέγασης, διάφορα επιδόματα σε μετρητά (τα οποία επιδοτούν τις ανάγκες φροντίδας ορισμένων κατηγοριών δικαιούχων) και άλλα δευτερεύοντα οφέλη σε είδος.

Η τρέχουσα αξία του βασικού εισοδήματος ισούται με 480 ευρώ για ένα μεμονωμένο άτομο και αυξάνεται ανάλογα με το μέγεθος της αποδέκτριας οικογενειακής μονάδας σύμφωνα με τις τυποποιημένες κλίμακες ισοτιμίας που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία. Το οικογενειακό εισόδημα ορίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων σε χρήμα όλων των μελών της οικογενειακής μονάδας. Ωστόσο, αποκλείονται ορισμένα εισοδήματα. Το πλέον σημαντικό είναι ότι το εισόδημα από την απασχόληση εξαιρείται εν μέρει από τον ορισμό του οικογενειακού εισοδήματος.

Το επίδομα στέγασης αποσκοπεί στη μείωση του κόστους στέγασης των στερημένων νοικοκυριών. Επιλέξιμοι για το επίδομα στέγης είναι οι λήπτες του ΕΕΕ που είτε ζουν σε ενοικιαζόμενα καταλύματα είτε είναι ιδιοκτήτες σπιτιών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξόφληση του ενυπόθηκου στεγαστικού δανείου που συνήψαν για την απόκτηση της κατοικίας στην οποία διαμένουν. Το επίδομα ποικίλλει ανάλογα με την περιοχή και το μέγεθος/δομή της αποδέκτριας μονάδας.

Οι ιδιαίτερες ανάγκες ορισμένων κατηγοριών ληπτών (π.χ. οικογένειες με παιδιά, ηλικιωμένοι με περιορισμένη ικανότητα να φροντίζουν τον εαυτό τους) μπορούν να επιδοτηθούν μέσω μιας σειράς εκ των πιο κάτω ειδικών επιδομάτων:

- Η κατ' οίκον φροντίδα περιλαμβάνει την παροχή βοήθειας σε καθημερινές συνήθειες εργασίες (π.χ. μπάνιο, ντύσιμο, προσωπική υγιεινή). Η αξία της επιδότησης δεν μπορεί να υπερβεί τα 400 ευρώ μηνιαίως, εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις που οι ανάγκες υπερβαίνουν αυτά τα ποσά και εγκρίνονται μεγαλύτερα ποσά.
- Η ημερήσια φροντίδα παρέχεται από τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας για ενήλικες και επιδοτείται με επιδόματα σε χρήμα μέχρι 137 ευρώ ανά μήνα συν μέχρι 50 ευρώ ανά μήνα για μεταφορικά.
- Η ιδρυματική φροντίδα σε Στέγες ή άλλες παρόμοιες δομές προσφέρεται από εγκεκριμένους Οίκους Διαμονής (Στέγες) και επιχορηγείται μέσω παροχών σε χρήμα που κυμαίνονται από 625 ευρώ μέχρι 745 ευρώ ανά μήνα πλέον ΦΠΑ, ανάλογα με τις ανάγκες του δικαιούχου.
- Η ανακουφιστική φροντίδα είναι ένα προσωρινό/βραχυπρόθεσμο είδος φροντίδας που δίδει την δυνατότητα στους λήπτες του ΕΕΕ με ευθύνες φροντίδας να κάνουν μια ανάπαυλα από τις καθημερινές τους ασχολίες.
- Η φροντίδα του παιδιού επιχορηγείται επίσης με μέγιστο μηνιαίο ποσό 102 ευρώ.

Οι δικαιούχοι έχουν υποχρέωση να αναζητούν ενεργά εργασία και να συμμετέχουν σε μέτρα επανένταξης στην αγορά εργασίας. Υπάρχει σε λειτουργία σύστημα κινήτρων για εργασία για όλους τους δικαιούχους προκειμένου να αυξήσουν το διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού όταν εισέλθουν στην αγορά εργασίας². Η πληρωμή του ΕΕΕ γίνεται σε μηνιαία βάση.

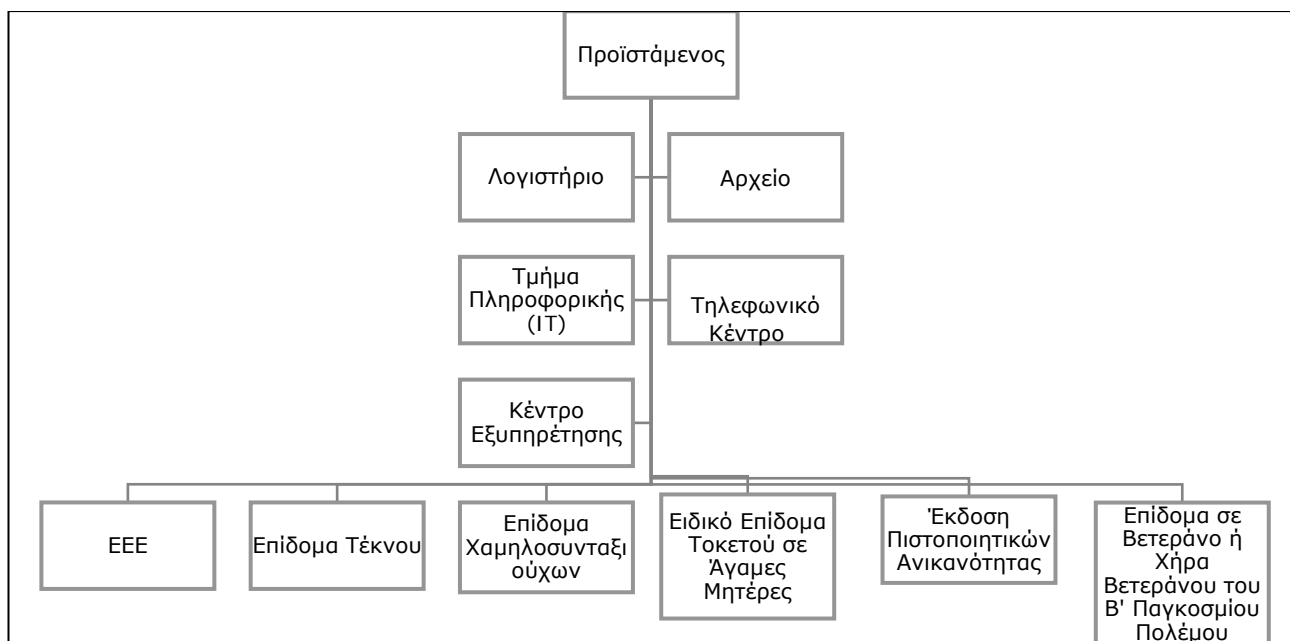
---

² Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2014), *Σχέδιο Εθνικής Δράσης για την Απασχόληση των Νέων 2014-2017*.

Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ

Για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης, στο πλαίσιο που έχει παρατεθεί πιο πάνω, η κυβέρνηση δημιούργησε την ΥΔΕΠ (Σχεδιάγραμμα 1) τον Ιούλιο του 2014 ως Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) με ευθύνη τόσο την εφαρμογή του Περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου του 2014 όσο και τη διαχείριση των διαφόρων κοινωνικών παροχών που καταβάλλει το ΥΕΠΚΑ.

Διάγραμμα 1: Δομή της ΥΔΕΠ

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ετήσια Έκθεση (2017)

Οι κύριες αρμοδιότητες της ΥΔΕΠ - που περιγράφονται στην αίτηση που υποβλήθηκε στο ΕΚΤ - φαίνονται κατωτέρω:

- Εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα των κοινωνικών παροχών και επιδομάτων πρόνοιας με την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων και μέτρων.
- Υποβολή προτάσεων στη διαμόρφωση της πιο πάνω πολιτικής, με στόχο την βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής, με βάση τις διεθνείς εξελίξεις.
- Συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιδομάτων και των μέτρων που υλοποιούνται από την ΥΔΕΠ.
- Διαχείριση του Μητρώου Κοινωνικών Παροχών, το οποίο περιέχει όλα τα δεδομένα και τις πληροφορίες για όλα τα άτομα που λαμβάνουν κρατικά επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι παρέχεται η απαραίτητη στήριξη σε όσους την έχουν ανάγκη, και,
- Παροχή κινήτρων στους ικανούς προς εργασία δικαιούχους βοηθημάτων για να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, προκειμένου να απαλλαγούν από την εξάρτησή τους από τα επιδόματα.

Μετά την ίδρυση της ΥΔΕΠ το 2014, και με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων³, από τον Ιούλιο του 2014 έως το τέλος του 2017 συνολικά 95,268 οικογένειες υπέβαλαν αίτηση για βοήθεια από το σχέδιο για το ΕΕΕ. Οι αιτήσεις κατανέμονται ως ακολούθως:

- 32,384 αιτήσεις από Κύπριους πολίτες που δεν είχαν πάρει καμία κοινωνική βοήθεια πριν από την εισαγωγή του ΕΕΕ.
- 21,292 από Κύπριους πολίτες που λάμβαναν Δημόσιο Βοήθημα.
- 31,413 από Συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα που ήταν δικαιούχοι του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.
- 6,407 από πολίτες άλλων κρατών μελών της ΕΕ, και,
- 3,772 από πολίτες τρίτων χωρών.

Από τις 95,268 αιτήσεις που υποβλήθηκαν, οι 27,700 εγκρίθηκαν, οι 61,248 απορρίφθηκαν ενώ 6,320 απορρίφθηκαν αρχικά αλλά στη συνέχεια υποβλήθηκαν εκ νέου σε μεταγενέστερο στάδιο. Οι συνολικές δαπάνες για το 2017 ανήλθαν σε 210,793,181 ευρώ. Δεδομένου ότι πρόκειται περί διαδικασίας η οποία συνεχίζεται, η ΥΔΕΠ εξακολουθεί να λαμβάνει αιτήσεις για ΕΕΕ.

Οι εγκεκριμένες αιτήσεις παρακολουθούνται από την ΥΔΕΠ πάνω σε συνεχή βάση. Οι διαδικασίες παρακολούθησης αποτελούνται από τις ακόλουθες δράσεις:

- Υπάρχει αυτοματοποιημένος μηχανογραφημένος έλεγχος των κριτηρίων που αφορούν το εισόδημα, την ακίνητη περιουσία και τις καταθέσεις στο 100% των νέων αιτήσεων και στο 100% των υφιστάμενων δικαιούχων κάθε μήνα πριν από τη διενέργεια της μηνιαίας πληρωμής.
- Υπάρχει δειγματοληπτικός έλεγχος των μηνιαίων ποσών των βασικών αναγκών ενοικίων και τόκων δανείων των εγκεκριμένων αιτούντων από αρμόδιους ανεξάρτητους λειτουργούς ελέγχου.
- Παραπομπή αιτούντων για αξιολόγηση αναπηρίας ή εκτίμηση αναγκών, ανάλογα με την περίπτωση.
- Αλλαγή/διόρθωση των λεπτομερειών της αίτησης βάσει δήλωσης του δικαιούχου.
- Διερεύνηση πιθανής μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων (και δικαιωμάτων ιδιοκτησίας) σε τρίτους.
- Διασφάλιση συμμόρφωσης των δικαιούχων προς τις υποχρεώσεις τους και την παραπομπή τους, κατά περίπτωση, για Κοινωνική Παρέμβαση.
- Κοινωνική παρέμβαση σε συνεργασία με τις υπηρεσίες/ομάδες/άτομα που έχουν οριστεί για το σκοπό αυτό (βλέπε κατωτέρω).
- Διερεύνηση παραπόνων, και,
- Παραπομπή των δικαιούχων της ΕΕΕ σε Ιατρικά Συμβούλια για αξιολόγηση της ικανότητάς τους να εργάζονται.

Σχεδιασμός και εκτέλεση των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ

Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) του ΕΚΤ

Στην Κύπρο, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΚΤ με τίτλο «Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Ένταξη» του 2007-2013, ευθυγραμμίστηκε με τους στόχους και τις πολιτικές που ορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού. Ο στόχος

---

³ Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ετήσια Έκθεση (2017). Βλέπε: [http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/All/FBDEEA857373E689C225838900436721/\\$file/%CE%95%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1%20%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%202017.pdf](http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/All/FBDEEA857373E689C225838900436721/$file/%CE%95%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1%20%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%202017.pdf).

επικεντρώθηκε στις παρεμβάσεις που σχετίζονται με την αγορά εργασίας, ως μέρος του στρατηγικού στόχου: «Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην απασχόληση και ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης». Επιδίωξη του στόχου αυτού είναι η αύξηση της συμμετοχής και της απασχόλησης των εργασιακά αδρανών και ανέργων γυναικών και νέων ατόμων, η βελτίωση της λειτουργίας των θεσμών της αγοράς εργασίας και η αύξηση του αριθμού των οικονομικά ενεργών ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Η στρατηγική του ΕΠ εστίασε στην ένταξη των ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας μέσω ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας και υποστηρικτικών μέτρων - στοχευμένες υπηρεσίες από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΔΥΑ), προώθηση ευέλικτων μορφών απασχόλησης και καλύτερες υπηρεσίες φροντίδας για παιδιά και άλλα εξαρτώμενα άτομα. Επιπλέον, το ΕΠ πρόσφερε επίσης στήριξη στην ενίσχυση δομών και μηχανισμών για τους ενδιαφερόμενους για το σχεδιασμό και την εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε γεωγραφικές περιοχές που αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα.

Η εφαρμογή του ΕΠ για την περίοδο 2007-2013 σηματοδεύτηκε από τις επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της ύφεσης. Μεταξύ του 2008 και του 2013, το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε από 71% σε 62% ενώ το ποσοστό «εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης» για τους νέους αυξήθηκε από 9% σε 21%. Κατά συνέπεια, το ΕΠ εντόπισε δύο αναδυόμενες ευάλωτες ομάδες: τους άνεργους και τους νέους που εισέρχονται στην αγορά εργασίας. Η πρόκληση αντιμετωπίστηκε με τη δημιουργία ευκαιριών κατάρτισης για τους νέους, την αύξηση της διά βίου μάθησης για τους εργαζόμενους με χαμηλή ειδίκευση, τους άνεργους και άλλες μειονεκτούσες ομάδες και την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην κατάρτιση και στην αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» του ΕΚΤ 2014-2020, η Κύπρος έχει πάρει επιπλέον 33,6 εκατ. ευρώ (11,3 εκατ. ευρώ από το ΕΚΤ) για να συμβάλει στην κοινωνική συνοχή. Το ΕΠ έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει την κοινωνική συνοχή στους ακόλουθους τρεις άξονες προτεραιότητας:

- Βελτίωση της δυνατότητας απασχόλησης του ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Στήριξη της απασχόλησης των νέων ηλικίας κάτω των 29 ετών και διευκόλυνση της εισόδου τους στην αγορά εργασίας.
- Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το κύριο εργαλείο που χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων είναι η ενθάρρυνση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και πρακτικής εξάσκησης μέσω οικονομικών κινήτρων για τους εργοδότες. Μέρος της κατάρτισης σχεδιάστηκε για να ταιριάζει με τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας στη χώρα, επενδύοντας σε τομείς όπως η ξενοδοχειακή βιομηχανία. Ωστόσο, το 22,1% αυτών που ξεκίνησαν το συμβόλαιό τους, εγκατέλειψαν προτού το ολοκληρώσουν. Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στην έλλειψη ικανότητας μετακίνησης στο νησί, καθώς ο εδαφικός προσανατολισμός των προγραμμάτων δεν βασιζόταν σε μικρές τοποθεσίες αλλά στη χώρα ως σύνολο, η οποία διαθέτει μια ενιαία διαχειριστική αρχή.

Επιπρόσθετα, ποσό ενός εκατομμυρίου ευρώ διατέθηκε στο ευρωπαϊκό δίκτυο για την επαγγελματική κινητικότητα (EURES) του Προγράμματος της ΕΕ για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI) για την βελτίωση των ιδιωτικών υπηρεσιών αναζήτησης θέσεων

εργασίας, προκειμένου να μειωθούν οι τριβές και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια στην αγορά εργασίας⁴.

Η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) αποτελεί μέρος του προγραμματισμού για την χρησιμοποίηση των πόρων του ΕΚΤ που συνοδεύεται από τουλάχιστον το ίδιο ποσό από τα κονδύλια του ΕΚΤ για την πρωτοβουλία αυτή. Για την υλοποίηση της ΠΑΝ έχει εκπονηθεί ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης που περιλαμβάνει το αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύστασης «Εγγύηση για τη Νεολαία», σύμφωνα με το οποίο πρέπει να παρέχεται μια ποιοτική προσφορά για την απασχόληση, την εκπαίδευση ή την κατάρτιση για κάθε ηλικιωμένο 15-24 ετών μέσα σε διάστημα τεσσάρων μηνών από την ημέρα που αυτός/αυτή γίνεται άνεργος ή ολοκληρώνει/διακόπτει την εκπαίδευσή του.

Όσον αφορά στην συνολική αξιοποίηση των διαρθρωτικών κεφαλαίων και των επενδυτικών κονδυλίων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της ΕΕ, μέχρι το τέλος του 2018, το 50% της χρηματοδότησης από το ΕΚΤ και περίπου το 46% της χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) επιστράφηκε στην Κύπρο. Τα ποσοστά αυτά έχουν καταστήσει την Κύπρο πρώτη από τα 28 κράτη μέλη όσον αφορά στην απορρόφηση πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ. Όσον αφορά το Ταμείο Συνοχής, περίπου το 33% έχει επιστραφεί και η Κύπρος κατατάσσεται τρίτη στην ΕΕ στο θέμα αυτό. Ειδικότερα για το 2018, συνολικά 138,3 εκατομμύρια ευρώ από όλα τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία πιστοποιήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και επιστράφηκαν στην Κύπρο (ποσό που υπερέβη το στόχο που είχε τεθεί για το 2018 κατά 11,4 εκατομμύρια ευρώ).

Προκειμένου να βελτιωθούν οι δεξιότητες του εργατικού δυναμικού στην Κύπρο, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) εφάρμοσε μια σειρά από μέτρα, μεταξύ των οποίων η παροχή ευκαιριών κατάρτισης και τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας για άνεργους αποδέκτες ΕΕΕ και η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΠ 2014-2020. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των προγραμμάτων κατάρτισης βασίζονται στη συστηματική πρόβλεψη της απασχόλησης και στον εντοπισμό των κενών στις δεξιότητες. Η ΑνΑΔ παρέχει προβλέψεις για δεκαετή απασχόληση σε τακτική βάση κάθε δύο έως τρία χρόνια. Η πιο πρόσφατη μελέτη, η οποία ολοκληρώθηκε το 2017, καλύπτει την περίοδο 2017-2027 και παρέχει προβλέψεις για ανάγκες απασχόλησης σε 21 βασικούς οικονομικούς τομείς και 309 επαγγέλματα, καλύπτοντας όλο το φάσμα της αγοράς εργασίας στην Κύπρο. Η ΑνΑΔ παρέχει επίσης ετήσιες εκτιμήσεις για τον αριθμό των ατόμων που απαιτούνται για συγκεκριμένα επαγγέλματα και τις ανάγκες για συγκεκριμένες δεξιότητες. Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις, υποβάλλονται προτάσεις για την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης. Στη μελέτη για τον προσδιορισμό των αναγκών απασχόλησης και κατάρτισης συλλέγονται και αναλύονται οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων, των άλλων εμπλεκόμενων και των επιχειρήσεων.

Σχέδιο που στηρίζεται από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»

Το έργο «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)» αποτελεί μέρος του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Δυναμικό και

---

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕΠ) (2018), Η κατάσταση και μελλοντικές προκλήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής στις πόλεις και τις περιφέρειες της Ευρώπης. Διατίθεται στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.t33.it/resources/pubblicazioni/198/state-of-play-ESF.pdf>.

Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020 για την οργάνωση και λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του ΥΕΠΚΑ.

Διάγραμμα 2: Σχέδιο που υποστηρίχθηκε από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»

Πηγή: <https://www.structuralfunds.org.cy/en/home>

Πηγή: http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sws/sws.nsf/dmlindex_en/dmlindex_en?OpenDocument

Το έργο στοχεύει:

- (α) Να διευκολύνει την δημιουργία και την ομαλή λειτουργία της ΥΔΕΠ.
- (β) Να αναβαθμίσει το επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες από την ΥΔΕΠ.
- (γ) Στην επίτευξη της αναγκαίας συνέργειας και συντονισμού όσον αφορά στην παροχή των επιδομάτων που παρέχονται στους πολίτες μέσω της δημιουργίας ενός Ενιαίου Μητρώου Κοινωνικών Παροχών, το οποίο θα οδηγήσει σε εξορθολογισμό όσον αφορά στα κοινωνικά επιδόματα.
- (δ) Να παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες στο ΥΕΠΚΑ με σκοπό τη διαμόρφωση της πολιτικής παροχής επιδομάτων εκ μέρους του κράτους.

Η κα Μαρία Πιερίδου, Προϊστάμενη της ΥΔΕΠ κατά το στάδιο υλοποίησης και Επόπτρια του έργου, ανέφερε ότι «τα οφέλη από το έργο είχαν άμεση επίδραση στην σωστή και αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής κοινωνικών παροχών της χώρας. Επιπλέον, βελτιώθηκε το επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχονται στους δικαιούχους κοινωνικών παροχών (οι οποίοι γενικά αποτελούν τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού).

Εφαρμογή του έργου που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ «Δημιουργία και Λειτουργία της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ)»: Κύριες Εξελίξεις και Προκλήσεις

Η ανάληψη του έργου και η κινητοποίηση των προσπαθειών δεν ήταν εύκολο έργο για την ομάδα που το ανέλαβε, ενώ στην πορεία προέκυψαν και αρκετές προκλήσεις. Οι κύριες δυσκολίες αφορούσαν στην οργάνωση και τη λειτουργία των υπηρεσιών που προσέφερε η ΥΔΕΠ, μεταξύ των οποίων:

- α) Η εξεύρεση χώρων και η εξασφάλιση επίπλων και εξοπλισμού,
- β) Η οργάνωση του προσωπικού, και,
- γ) Η καταγραφή των διαδικασιών εντός της πιεστικής προθεσμίας που είχαν θέσει οι διεθνείς δανειστές.

Ως συνέπεια των πιο πάνω, χρειάστηκε να καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια, από ό,τι η ομάδα του έργου είχε υπολογίσει και ανέμενε αρχικά, για να καταστεί δυνατή η παραγωγή αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας, και αυτό έγινε ιδιαίτερα εμφανές κατά την διάρκεια της

εργασίας τους. Η ίδια η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αφιέρωσε πολύ από τον προσωπικό της χρόνο καθώς και την πολιτική της επιρροή για να υλοποιηθεί το έργο με επιτυχία και έγκαιρα.

Η αφοσίωση και σταθερή επιμονή που επέδειξε η ομάδα του έργου αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων. Αν και ήταν μια έντονη και κοπιαστική διαδικασία, η σκληρή δουλειά της ομάδας έχει αποδώσει καρπούς. Μέσω των προσπαθειών τους έχουν συνεισφέρει ποιοτικά και στις μελλοντικές δραστηριότητες και δράσεις που αφορούν το έργο καθώς και σε άλλες πρωτοβουλίες για μεταρρυθμίσεις. Μια τέτοια πρωτοβουλία ήταν η δημιουργία, για πρώτη φορά, του Ενιαίου Μητρώου Κοινωνικών Παροχών, γεγονός που έχει οδηγήσει σε σημαντικό εξορθολογισμό, όσον αφορά στις παροχές επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας. Το σκεπτικό πίσω από το Μητρώο Δικαιούχων, όπως το εξηγεί η Μαρία Περίδου, ήταν «να δημιουργηθεί ένα κεντρικό μητρώο που θα διατηρεί όλα τα δεδομένα και τις πληροφορίες των προσώπων που είναι λήπτες κρατικής βοήθειας. Τώρα τα κριτήρια για να γίνει κάποιος δικαιούχος στην πραγματικότητα ελέγχονται μέσω του Μητρώου χρησιμοποιώντας άμεσες πληροφορίες από όλες τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και τις τράπεζες. Με τον τρόπο αυτό, το κράτος είναι σε θέση να γνωρίζει ότι τα χρήματα των φορολογούμενων χρησιμοποιούνται για την ουσιαστική στήριξη των πολιτών που έχουν ανάγκη.»

Έχουν ελεγχθεί όλοι οι δικαιούχοι επιδομάτων από το 2014 μέχρι σήμερα και σε χιλιάδες περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί ότι τα άτομα αυτά δεν έπρεπε να είναι δικαιούχοι των επιδομάτων που λάμβαναν εδώ και χρόνια. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέσω αυτής της διαδικασίας, οι σχετικοί προϋπολογισμοί των επιδομάτων όχι μόνο δεν μειώθηκαν αλλά αυξήθηκαν σταδιακά στο πλαίσιο της εφαρμογής της μεταρρύθμισης και της εισαγωγής νέων μέτρων και πολιτικών για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Ωστόσο, τώρα για πρώτη φορά έχει καταστεί δυνατό για την κυβέρνηση να παρέχει στήριξη σε χιλιάδες πολίτες και οικογένειες που την χρειάζονται πραγματικά. Για παράδειγμα, περίπου 12,000 οικογένειες που δεν έπαιρναν ΔΒ μέχρι το 2014, στηρίχθηκαν από το σχέδιο του ΕΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης, ενώ το επίδομα σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα για τους πραγματικούς δικαιούχους αυξήθηκε κατά περίπου 50%.

Το Μητρώο διατηρεί τώρα όλα τα δεδομένα και τις πληροφορίες των προσώπων που λαμβάνουν επιδόματα και παροχές κοινωνικής πρόνοιας. Το κράτος μπορεί τελικά να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο των αιτούντων/δικαιούχων, αλλά και να στοχεύσει την κοινωνική του πολιτική εκεί που υπάρχουν πραγματικές ανάγκες.

Επιπλέον, με την δημιουργία της ΥΔΕΠ, η ευθύνη της διαχείρισης του σχεδίου του ΕΕΕ και άλλων παροχών έχει μεταφερθεί στο Υπουργείο. Με τον τρόπο αυτό, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί μπορούν τώρα να εκτελούν την πραγματική τους εργασία, της παροχής ψυχοκοινωνικής στήριξης για οικογένειες και πολίτες που την έχουν ανάγκη. Με το προηγούμενο Σχέδιο Δημόσιου Βοηθήματος η πλειονότητα του προσωπικού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας χρησιμοποιούνταν για την διεκπεραίωση των πληρωμών, με αποτέλεσμα η παρέμβαση να είναι περιορισμένη. Η ομάδα του έργου ανέφερε επίσης ότι με τον «εξορθολογισμό των ατομικών επιδομάτων που ήδη χορηγούνται και την ανάθεση της ευθύνης για τον προγραμματισμό και την διαχείρισή τους σε ένα ενιαίο φορέα, το ΥΕΠΚΑ, έχει επιτευχθεί η απαραίτητη βελτίωση στον προγραμματισμό, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο για ολόκληρο το σύστημα»

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αιτούντος/δικαιούχου, ή οποιουδήποτε μέλους της οικογενειακής μονάδας, προς τις υποχρεώσεις που έχουν από το νόμο, η υπόθεση αποστέλλεται για κοινωνική παρέμβαση στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Ο Λειτουργός των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας που έχει την ευθύνη, θα επισκεφθεί και θα συνεργαστεί μαζί του για να αντιμετωπίσει όλες τις δυσκολίες. Στην συνέχεια ο Λειτουργός των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας θα ενημερώσει την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας κατά πόσο το πρόσωπο

αυτό αντιμετωπίζει καταστάσεις που εμποδίζουν την συμμετοχή του στην απασχόληση. Στις περιπτώσεις αυτές, το πρόσωπο δεν παύει να είναι δικαιούχος ΕΕΕ.

Επίσης, έχουν αναληφθεί συγκεκριμένες ενέργειες από την ομάδα του έργου για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας. Αυτές οι ενέργειες περιλαμβάνουν την αγορά υπηρεσιών, όπως προσωπικού, Τεχνολογίας Πληροφοριών (IT), λογιστικής στήριξης, ελέγχου και τεχνικής υποστήριξης, με στόχο την ταχύτερη και πιο αποδοτική λειτουργία της Υπηρεσίας.

Τέλος, για οποιαδήποτε απόφαση της ΥΔΕΠ οι πολίτες μπορούν για πρώτη φορά να υποβάλουν ένσταση απευθείας στην Υπουργό και η ΥΔΕΠ έχει την υποχρέωση να εφαρμόσει την οποιαδήποτε απόφαση της Υπουργού επί της ένστασης. Η Υπουργός έχει την εξουσία να εγκρίνει την ένσταση, να την απορρίψει, να διατάξει επανεξέταση από την ΥΔΕΠ ή ακόμη και να δώσει συγκεκριμένες οδηγίες προς την ΥΔΕΠ αναφορικά με το χειρισμό της υπόθεσης, πάντα στη βάση των διατάξεων της νομοθεσίας.

Όλα όσα περιγράφονται πιο πάνω αφορούν στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες που έχουν ανάγκη τα επιδόματα του ΕΕΕ και οι υπηρεσίες αυτές ήταν πράγματι απαραίτητες για να γίνει η συγκέντρωση της παροχής επιδομάτων σε ένα ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης. Παράλληλα, ελαχιστοποίησε την εκμετάλλευση του προηγούμενου συστήματος από πολίτες που μπορούσαν να διεκδικήσουν επιδόματα από διαφορετικά υπουργεία και κυβερνητικά τμήματα και κανείς δεν μπορούσε να τους εντοπίσει. Η Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιδομάτων Πρόνοιας που έχει δημιουργηθεί, έχει ωφελήσει τόσο τους πολίτες που έχουν ανάγκη βοήθειας όσο και την κυβέρνηση (βλέπε Παρατηρήσεις της κας Πιερίδου και του κ. Κουρουφέξη).

Παρόλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα με το καθεστώς λειτουργίας της ΥΔΕΠ. Όπως ανέφεραν τουλάχιστον τέσσερα από τα άτομα από τα οποία λήφθηκαν συνεντεύξεις, η κυβέρνηση απέτυχε να προσλάβει τους υπαλλήλους, η πρόσληψη των οποίων είχε περιληφθεί στον προϋπολογισμό για την ομαλή λειτουργία της ΥΔΕΠ. Τον Δεκέμβριο 2019 και Ιανουάριο 2020 αντίστοιχα προκηρύχθηκαν οι οργανικές θέσεις της ΥΔΕΠ, τόσο καθόσον αφορά τις οργανικές θέσεις προϊσταμένων και ανώτερων λειτουργών όσο και όσον αφορά στις θέσεις λειτουργών διαχείρισης επιδομάτων.

Η ΥΔΕΠ σχεδιάστηκε να διευθύνεται από έναν Προϊστάμενο ο οποίος να βοηθάται από δύο ανώτερους λειτουργούς και περίπου 100 άτομα συνολικό προσωπικό, προκειμένου να λειτουργήσει σωστά.

Τέσσερα χρόνια μετά, υπάρχει ένας ενεργός επικεφαλής - μετά τη συνταξιοδότηση της κας Πιερίδου πριν από μερικά χρόνια - και δεν έχουν ακόμη προσληφθεί ανώτεροι λειτουργοί. Επιπλέον, μόλις πριν από τρεις μήνες κατόρθωσε η ΥΔΕΠ να προσλάβει 30 συμβούλους με συμβόλαιο διάρκειας δύο ετών. Σημειώνεται ότι έχουν προκηρυχθεί 13 μόνιμες οργανικές θέσεις της ΥΔΕΠ και έχει αρχίσει η διαδικασία πλήρωσής τους.

Αυτό δημιουργεί αρκετά σοβαρά επιχειρησιακά προβλήματα, όπως ανέφεραν ο λήπτης ΕΕΕ και οι δύο σύμβουλοι απασχόλησης. Οι πολίτες που έχουν ανάγκες και ζητούν το επίδομα του ΕΕΕ δεν καταφέρνουν να μιλήσουν αυτοπροσώπως με τους υπαλλήλους της ΥΔΕΠ για να τους εξηγήσουν τα οικονομικά τους προβλήματα, ενώ εάν βρουν κάποιον, οι τόνοι ανεβαίνουν κατά τη διάρκεια της συνομιλίας και συχνά καταλήγουν σε έντονες συζητήσεις.

Αυτό οδήγησε στην έλλειψη άμεσης επικοινωνίας των υπαλλήλων της ΥΔΕΠ με τους πολίτες και η μόνη επικοινωνία μαζί τους είναι γραπτώς μέσω επιστολών. Όπως είπε ο λήπτης ΕΕΕ, δεν υπάρχει

λεκτική επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων της ΥΔΕΠ και των ληπτών του ΕΕΕ. Όλες οι περιπτώσεις που χρειάζεται να ζητηθούν διευκρινίσεις πρέπει να γίνονται γραπτώς, με συνέπεια να περνά πάρα πολύς χρόνος για να λάβουν μια επίσημη απάντηση οι ενδιαφερόμενοι »

Επιπλέον, τα περισσότερα από τα άτομα που ρωτήθηκαν ανέφεραν ότι η ΥΔΕΠ απέτυχε να εφαρμόσει την Κοινωνική Παρέμβαση στο βαθμό που αναμενόταν από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η Κοινωνική Παρέμβαση αφορά στην ενεργοποίηση και κοινωνική ένταξη των ληπτών του ΕΕΕ. Αυτή η ενέργεια περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που παρέχονται σε ένα άτομο ή μια οικογενειακή μονάδα που λαμβάνει το ΕΕΕ που θα τους ενισχύσει και θα τους στηρίξει στην κοινωνική τους ένταξη. Ο απώτερος σκοπός αυτής της δράσης είναι η αποκατάσταση της απασχόλησης μέσω της συνεργασίας με τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης.

Παρά το γεγονός ότι εισήχθησαν συγκεκριμένα μέτρα ενεργοποίησης για να στοχεύσουν δικαιούχους ΕΕΕ, τα οποία περιλάμβαναν παρεμβάσεις κατάρτισης και ανάπτυξης καθώς και συμμετοχή σε προγράμματα δημόσιων εργασιών, τα προγράμματα αυτά δεν επαρκούσαν για την κάλυψη της ζήτησης. Όπως είπε ο λήπτης ΕΕΕ: «Ο αριθμός των αναπτυξιακών προγραμμάτων/παρεμβάσεων πρέπει να αυξηθεί προκειμένου να καλυφθεί ένας μεγαλύτερος αριθμός ληπτών ΕΕΕ».

Φαίνεται ότι η ΥΔΕΠ χρειάζεται να διανύσει πολύ δρόμο ακόμα για να γίνει πλήρως λειτουργική και να επιτύχει τους στόχους της, να εξυπηρετεί τους πολίτες που έχουν ανάγκη και να τους βοηθά να βρουν απασχόληση σύμφωνα με τον στόχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΚΤ.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα, τα διδάγματα και ο ρόλος της χρηματοδοτικής στήριξης του ΕΚΤ

Κύρια Αποτελέσματα

Παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν στο στάδιο της υλοποίησης, η ομάδα του έργου θεωρεί ότι τα οι στόχοι επιτεύχθηκαν. Το κύριο επίτευγμα του έργου μέχρι σήμερα ήταν η ανάπτυξη (για πρώτη φορά) Μηχανογραφημένου Μητρώου Επιδομάτων Πρόνοιας το οποίο διατηρεί όλα τα δεδομένα και τις πληροφορίες των προσώπων που είναι λήπτες επιδομάτων από το κράτος.

Επιπλέον, με την ίδρυση της ΥΔΕΠ οι Λειτουργοί των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας μπορούν τώρα να απασχολούνται με το πραγματικό τους έργο για ψυχοκοινωνική στήριξη προς τις οικογένειες και τους πολίτες που την έχουν ανάγκη. Με το προηγούμενο Σχέδιο ΔΒ, το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας απασχολούνταν με τη διεκπεραίωση πληρωμών. Αποτέλεσμα τούτου ήταν να είναι περιορισμένη η κοινωνική παρέμβαση.

Η ομάδα του έργου πρόσθεσε επίσης ότι με τον εξορθολογισμό των ατομικών επιδομάτων που έχουν ήδη χορηγηθεί και την ανάθεση της ευθύνης για τον προγραμματισμό και τη διαχείρισή τους σε ένα ενιαίο φορέα, το ΥΕΠΚΑ, έχει επιτευχθεί η βελτίωση στον προγραμματισμό, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο προς τον σκοπό της διαμόρφωσης της επιδοματικής πολιτικής του κράτους.

Η συγκέντρωση σε ένα φορέα των υπηρεσιών που προσφέρονται από την ΥΔΕΠ και η δημιουργία μιας υποδομής που να εξυπηρετεί τους πολίτες, η οποία να περιλαμβάνει κέντρο εξυπηρέτησης και τηλεφωνικό κέντρο, ήταν επωφελής και για τους δικαιούχους κοινωνικών παροχών, καθώς τώρα δεν χρειάζεται να επισκέπτονται διάφορα κρατικά τμήματα. Μέσω της ΥΔΕΠ ο στόχος του

ΕΠ του ΕΚΤ για ενίσχυση της απασχολησιμότητας εκπληρώνεται εν μέρει, δεδομένου ότι ορισμένα άτομα που έχουν ανάγκη απασχόλησης βρίσκουν εργασία.

Διδάγματα που αντλήθηκαν

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν σημαντικά διδάγματα που πρέπει να κρατηθούν. Ακολουθούν τα βασικά διδάγματα που ανέφεραν οι ερωτηθέντες:

1. Όπως δήλωσαν η Μαρία Πιερίδου και ο Φάνος Κουρουφέξης, μέλη της ομάδας του έργου: «Το κράτος τώρα μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικό έλεγχο στην παροχή οικονομικής και άλλης στήριξης σε αιτούντες/δικαιούχους συγκεντρώνοντας όλες τις κοινωνικές παροχές κάτω από μία υπηρεσία. Αυτός ο συγκεντρωτισμός ήταν επωφελής και για τους δικαιούχους κοινωνικών παροχών, καθώς τώρα δεν θα είναι υποχρεωμένοι να επισκέπτονται διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες»
2. «Η σημαντική πρόοδος που σημείωσαν οι κυπριακές αρχές στον τομέα των επιδομάτων πρόνοιας αναγνωρίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή» (Μαρία Πιερίδου)
3. Οι Σύμβουλοι Απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας ανέφεραν ότι «υπάρχουν ορισμένες ελλείψεις στη λειτουργία της ΥΔΕΠ (π.χ. καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων, ενσωμάτωση του μηχανογραφημένου συστήματος, εφαρμογή κοινωνικής παρέμβασης, εποπτεία και έλεγχος των επιδομάτων που παρέχονται στους δικαιούχους»).
4. «Η πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή λειτουργία της ΥΔΕΠ» (λήπτης ΕΕΕ). Όπως ανέφεραν ο λήπτης ΕΕΕ και όλοι οι άλλοι ερωτηθέντες, «η ΥΔΕΠ είναι υποστελεχωμένη και, ως εκ τούτου, παρατηρούνται καθυστερήσεις (α) Στην εξέταση της αίτησης, (β) στην διεκπεραίωση των διευκρινιστικών πληροφοριών κ.λπ. «Πραγματοποιήθηκαν συγκεκριμένα βήματα για να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα. Πρόσφατα προσλήφθηκαν 30 νέοι υπάλληλοι.»
5. Επιπλέον, ο λήπτης ΕΕΕ ανέφερε ότι «δεν υπάρχει λεκτική επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων της ΥΔΕΠ και των ληπτών του ΕΕΕ. Όλες οι έρευνες πρέπει να γίνονται γραπτώς και χρειάζεται να περάσει πολύς χρόνος μέχρι να λάβουν μια επίσημη απάντηση».
6. Ο Σύμβουλος Απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας ανέφερε ότι η συνεχής βελτίωση είναι απαραίτητη για την ομαλή λειτουργία της ΥΔΕΠ. Ορισμένες ενέργειες που έγιναν από την ΥΔΕΠ κατά τα τελευταία δύο χρόνια παρατίθενται πιο κάτω:
  - (α) *Βελτίωση της εποπτείας και του ελέγχου των επιδομάτων που παρέχονται στους δικαιούχους. Σήμερα, το μηχανογραφικό σύστημα της ΥΔΕΠ είναι συνδεδεμένο με όλες τις συναφείς κρατικές υπηρεσίες (δηλαδή τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, Το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού κ.α.) καθώς και τις τράπεζες.*
  - (β) *Με την ενσωμάτωση του μηχανογραφημένου συστήματος υλοποιείται η εφαρμογή της κοινωνικής παρέμβασης, δηλαδή σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του αιτούντος/δικαιούχου ή οποιουδήποτε μέλους της οικογενειακής μονάδας, η υπόθεση αποστέλλεται για κοινωνική παρέμβαση στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Ο Λειτουργός Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας που είναι υπεύθυνος, θα επισκεφθεί και θα συνεργαστεί μαζί του/της για να αντιμετωπίσει όλες τις δυσκολίες. [...]*
  - (γ) *Δημιουργία υποδομής για την εξυπηρέτηση των πολιτών, η οποία αποτελείται από λειτουργικό κέντρο εξυπηρέτησης και τηλεφωνικό κέντρο.*
  - (δ) *Κατά τη διάρκεια του 2017, εξασφαλίστηκε σύμβαση παροχής υπηρεσιών και ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία η δημιουργία και λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της ΥΔΕΠ.*

(ε) Τον Φεβρουάριο του 2018 υπογράφηκε σύμβαση διάρκειας 24 μηνών για την επιμέλεια και την ψηφιοποίηση των αιτημάτων που υποβάλλονται προς την ΥΔΕΠ.

Ο Ρόλος της Στήριξης του ΕΚΤ στην «Δημιουργία και Λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχείρισης των Επιδομάτων Πρόνοιας (με την ΥΔΕΠ του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)»

Το ΕΚΤ, μέσω του έργου της δημιουργίας της ΥΔΕΠ, έδωσε την ευκαιρία στην Κύπρο, σε μια εποχή εξαιρετικά δύσκολη και με την χώρα να βρίσκεται κάτω από την παρέμβαση των διεθνών δανειστών, να θέσει τα του οίκου της σε τάξη, μεταρρυθμίζοντας το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας και βοηθώντας τους ανθρώπους που είχαν ανάγκη να βρουν απασχόληση σύμφωνα με τον στόχο του Επιχειρησιακού Πλάνου του ΕΚΤ. Το σχέδιο Δημόσιου Βοηθήματος (ΔΒ) και των άλλων επιδομάτων που υπήρχαν προηγουμένως, τα οποία ήταν διασκορπισμένα μεταξύ των διαφόρων υπουργείων και κυβερνητικών υπηρεσιών και ετύγγχαναν εκμετάλλευσης από τους πολίτες, έχουν τώρα μετατραπεί σε ένα σχέδιο Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, το οποίο συγκεντρώνει όλα τα επιδόματα πρόνοιας σε μια ενιαία υπηρεσία εξυπηρέτησης μιας στάσης.

Χάρis στην στήριξη του ΕΚΤ προς την ΥΔΕΠ, είχαν καθοριστεί από την ομάδα του έργου συγκεκριμένοι στόχοι, πόροι και προσδοκώμενα αποτελέσματα, με προθεσμίες και ορόσημα, ώστε να είναι σε θέση να το φέρει σε πέρας σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, παρά τις αμφιβολίες των διεθνών δανειστών. Αυτή η εξωτερική χρηματοδότηση προσέφερε προστιθέμενη αξία στην δημιουργία και τη λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας και αυτό φάνηκε στις αυστηρές απαιτήσεις σχεδιασμού και ελέγχου στις οποίες βασίζονται τα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Επιπλέον, το γεγονός ότι το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε από το ΕΚΤ, ενίσχυσε την ανάγκη αξιολόγησης και κοινοποίησης των αποτελεσμάτων του και συνέβαλε στην περαιτέρω διάδοση του έργου.

Το έργο έχει αποδειχθεί ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή των προνοιών του σχετικού νόμου. Η στήριξη που παρασχέθηκε από το ΕΚΤ στην δημιουργία και την ομαλή λειτουργία της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας ήταν καθοριστικής σημασίας. Σύμφωνα με την κα Πιερίδου και τον κo Κουρουφέξη, η στήριξη από το ΕΚΤ ήταν καθοριστική για τη βελτίωση της νέας πολιτικής κοινωνικών παροχών της χώρας. Επιπλέον, έχει βελτιωθεί το επίπεδο των υπηρεσιών που προσφέρονται στους δικαιούχους κοινωνικών παροχών, οι οποίοι γενικά αποτελούν τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Η στήριξη από το ΕΚΤ έχει επίσης συμβάλει στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της ΥΔΕΠ, αυξάνοντας έτσι την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους δικαιούχους».

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Christofides, L.N., Koutsampelas, C. (2019), 'Aspects of the Social Protection System in Cyprus: A Process Evaluation', *Cyprus Economic Policy Review*.

Pashardes, P., Koutsampelas C. (2015), *Minimum Income Schemes: Cyprus*. European Social Policy Network, Directorate – General for Employment, Social Affairs and Inclusion.

Ministry of Labour, Welfare and Social Insurance (2014), *National Action Plan for Youth Employment 2014-2017*. (Πρόσβαση: 30/10/2017).

Soumeli E. (2014), *Cyprus: Guaranteed minimum income*. Βλέπε: <https://www.eurofound.europa.eu/it/publications/article/2014/cyprus-guaranteed-minimum-income>.

Ministry of Labour, Welfare and Social Insurance (2017), *Annual Report 2017*. Βλέπε: [http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/All/FBDEEA857373E689C225838900436721/\\$file/%CE%95%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1%20%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%202017.pdf](http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/All/FBDEEA857373E689C225838900436721/$file/%CE%95%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1%20%CE%88%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%202017.pdf).

European Committee of the Regions (2018), *State of play and future challenges of the European Social Fund in promoting social cohesion in Europe's cities and regions*. Βλέπε: <https://www.t33.it/resources/publicazioni/198/state-of-play-ESF.pdf>.

European Commission (2014), *European Minimum Income Network Country Report, Cyprus*.

Structural Funds of the European Union in Cyprus (2014), Βλέπε: <https://www.structuralfunds.org.cy/OP-Employment-Human-Resources-Social-Cohesion>.

Cyprus National Reform Programme (2019), Βλέπε: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-european-semester-national-reform-programme-cyprus-en.pdf>.

Cyprus National Reform Programme (2018), Βλέπε: [http://www.dgepcd.gov.cy/dgepcd/dgepcd.nsf/A4F0E1B3E1517D0BC2257C7D00483224/\\$file/CYPRUS%20NATIONAL%20REFORM%20PROGRAMME%202018.pdf](http://www.dgepcd.gov.cy/dgepcd/dgepcd.nsf/A4F0E1B3E1517D0BC2257C7D00483224/$file/CYPRUS%20NATIONAL%20REFORM%20PROGRAMME%202018.pdf).

European Minimum Income Network (2017), *Cyprus Context Report: Developments in relation to Minimum Income Schemes*. Βλέπε: <https://eminnetwork.files.wordpress.com/2013/04/context-reports-june-2017-cyprus.pdf>.

Ministry of Labour and Social Insurance (2014), Βλέπε: [http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/01D602B67BF349BEC2257E8F0044ABF7/\\$file/%CE%92%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%A0%CF%81%CF%8C%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CF%82%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82%20%CE%95%CE%95%CE%95.pdf](http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/01D602B67BF349BEC2257E8F0044ABF7/$file/%CE%92%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%20%CE%A0%CF%81%CF%8C%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CF%82%20%CF%84%CE%B7%CF%82%20%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82%20%CE%95%CE%95%CE%95.pdf).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

ΑΡ.	ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΟ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΑ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΘΕΣΗ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΑ	ΡΟΛΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΟΥ ΡΩΤΗΘΗΚΕ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΕΝΕΤΕΥΞΗΣ
1	Φάνος Κουρουφέξης	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Συνεργάτης Υπουργού	Συμμετείχε στο Έργο	12/07/2019	πρόσωπο με πρόσωπο
2	Μαρία Περίδου	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Επόπτρια ΥΔΕΠ	Συμμετείχε στο Έργο	18/07/2019	πρόσωπο με πρόσωπο
3	Δημόσιος Λειτουργός	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Διευθυντής	Συμμετείχε στο Έργο	11/07/2019	Τηλεφωνική Συνέντευξη
4	Λήπτης ΕΕΕ	Μ/Δ	Λήπτης ΕΕΕ	Λήπτης ΕΕΕ	14/09/2019	πρόσωπο με πρόσωπο
5	Σύμβουλος Εργασίας	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Σύμβουλος	Σύμβουλος	14/09/2019	πρόσωπο με πρόσωπο
6	Σύμβουλος Εργασίας	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Σύμβουλος	Σύμβουλος	14/09/2019	πρόσωπο με πρόσωπο

ΠΩΣ ΘΑ ΠΟΜΗΘΕΥΘΕΙΤΕ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν Εκδόσεις:

- ένα αντίγραφο:
μέσω του Βιβλιοπωλείου της ΕΕ (<http://bookshop.europa.eu>);
- περισσότερα από ένα αντίγραφα ή αφίσες/χάρτες:
Από τις Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
Από τις αντιπροσωπείες σε τρίτες χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm);
Επικοινωνώντας με την υπηρεσία Ευρώπη σε Απευθείας Σύνδεση
(http://europa.eu/eurodirect/index_en.htm) ή τηλεφωνώντας στο 00 800 6 7 8 9 10 11
(αριθμός δωρεάν κλήσης από οπουδήποτε στην ΕΕ) (*).

(*) Οι πληροφορίες που δίνονται είναι δωρεάν, όπως και οι περισσότερες κλήσεις (αν και ορισμένοι φορείς εκμετάλλευσης, τηλεφωνικά κέντρα ή ξενοδοχεία ενδέχεται να σας χρεώσουν).

Τιμολογημένες συνδρομές:

- Μέσω του Βιβλιοπωλείου της ΕΕ (<http://bookshop.europa.eu>).

Τιμολογημένες συνδρομές:

- Μέσω ενός από τους αντιπροσώπους πωλήσεων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm)

